

Työeläkelaitoksille

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös 1055/4/97

KUOLINPESÄLLE KUULUVAN ETUUDEN MAKSAMINEN

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on 7.12.1998 antamassaan päätöksessä katsonut, että kuolinpesälle kuuluvaa takautuvaa eläkettä ei voi maksaa kuolinpesän hoitajana toimivalle pesän osakkaalle ilman muiden perillisten kirjallista valtuutusta.

Tapauksessa vainajan sisar oli kirjallisesti ilmoittanut Kansaneläkelaitokselle toimivansa edesmenneen veljensä kuolinpesän hoitajana. Kuolinpesälle kuuluvan takautuvan eläkesaatavan maksamista varten hän oli ilmoittanut oman pankkitilinsä numeron. Kansaneläkelaitos oli maksanut kuolinpesälle kuuluvan takautuneen eläkesaatavan ilmoitetulle tilille. Pesän hoitajaksi ilmoittautunut sisar ei ollut ilmoittanut varoja lisäperunkirjoitusta varten, vaan oli käyttänyt kuolinpesän varat kokonaan. Sitten sisar kuoli. Hänen kuolinpesänsä oli varaton.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätöksen mukaan Kansaneläkelaitos oli menetellyt virheellisesti siinä, että se oli maksanut kuolinpesälle kuuluneen takautuvan eläkesaatavan vainajan yhdelle perilliselle ilman muiden perillisten kirjallista valtuutusta.

Apulaisoikeusasiamies totesi päätöksessään, että eläke-etuuksien hakemisessa ja maksamisessa on kyse julkisoikeuden alaan kuuluvasta menettelystä, jota sääntelee hallintomenettelylaki (17.7.1995/969). Lain 6 §:n 2 momentin mukaan hallintomenettelyssä saa käyttää asiamiestä tai avustajaa. Asiamiehen on esitettävä valtakirja, ellei hänen oikeutensa toimia päämiehen puolesta ole epäilyksetön ilman valtakirjaakin.

Apulaisoikeusasiamies katsoi, että säännös on sovellettavissa myös niissä tilanteissa, joissa kuolinpesän osakas toimii kuolinpesän puolesta eläkeoikeuden siirryttyä kuolinpesälle. Lähtökohtaisesti hänellä tulee olla muiden pesänosakkaiden valtakirjat riippumatta siitä, onko hän samalla kuolinpesän hoitaja.

Apulaisoikeusasiamiehen päätös koskee tilannetta, jossa kuolinpesälle kuuluva takautuva eläke maksetaan osakkaan omalle tilille. Valtuutusta osakkailta ei vaadita, kun eläke maksetaan kuolinpesän tilille.